

KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI
SZERVEZET

ZÁRÓJELENTÉS

**2012-361-5
vasúti baleset**

**Győrszemere – Gyömöre-Tét
2012. május 31.**

42001 sz. vonat

A szakmai vizsgálat célja a súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események okainak, körülményeinek feltárása, és a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges szakmai intézkedések kezdeményezése, valamint javaslatok megtétele. A szakmai vizsgálatnak semmilyen formában nem célja a vétkesség vagy a felelősség vizsgálata és megállapítása.

Jelen vizsgálatot

- a légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kbt.),
- a súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események szakmai vizsgálatának és az üzemeltetői vizsgálat részletes szabályairól szóló 24/2012. (V.08.) NFM rendelet,
- illetve a Kbt. eltérő rendelkezéseinek hiányában a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával folytatta le a Közlekedésbiztonsági Szervezet.

A Kbt. és a 24/2012. (V.08.) NFM rendelet együttesen az Európai Parlament és a Tanács 2004/49/EK irányelve (2004. április 29.) a közösségi vasutak biztonságáról valamint a vasúttársaságok engedélyezéséről szóló 95/18/EK tanácsi irányelv és a vasúti infrastruktúrapacitás elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról és a biztonsági tanúsítványról szóló 2001/14/EK irányelv módosításáról (vasútbiztonsági irányelv) szóló uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálják.

A Közlekedésbiztonsági Szervezet illetékessége a 278/2006.(XII.23.) Korm. rendeleten alapul.

Fenti szabályok szerint

- A Közlekedésbiztonsági Szervezetnek a súlyos vasúti balesetet ki kell vizsgálnia.
- A Közlekedésbiztonsági Szervezet mérlegelési jogkörében eljárva kivizsgálhatja azokat a vasúti baleseteket, illetve váratlan vasúti eseményeket, amelyek megítélése szerint más körülmények között súlyosabb következményű balesethez vezethettek volna.
- A szakmai vizsgálat független a közlekedési baleset, illetve az egyéb közlekedési esemény kapcsán indult más közigazgatási hatósági, szabálysértési, illetve büntetőeljárástól.
- Jelen Zárójelentés kötelező erővel nem bír, ellene jogorvoslati eljárás nem kezdeményezhető.

A Vizsgálóbizottság tagjaival szemben összeférhetetlenség nem merült fel. A szakmai vizsgálatban résztvevő személyek az adott ügyben indított más eljárásban szakértőként nem járhatnak el.

A Vb köteles megőrizni és más hatóság számára nem köteles hozzáférhetővé tenni a szakmai vizsgálat során tudomására jutott adatot, amely tekintetében az adat birtokosa az adatközlést jogszabály alapján megtagadhatta volna.

Jelen zárójelentés

alapjául a Vb által készített és az észrevételek megtétele céljából – jogszabályban meghatározott – érintettek számára megküldött zárójelentés-tervezet szolgált.

A zárójelentés–tervezet megküldésével egyidejűleg a KBSZ főigazgatója értesítette az érintetteket a záró megbeszélés időpontjáról, és arra meghívta az érintett személyeket, szervezeteket.

A 2013. április 16-án megtartott záró megbeszélésen az alábbi szervezetek képviseltették magukat:

- MÁV Zrt.
- Metrans Zrt.
- Nemzeti Közlekedési Hatóság

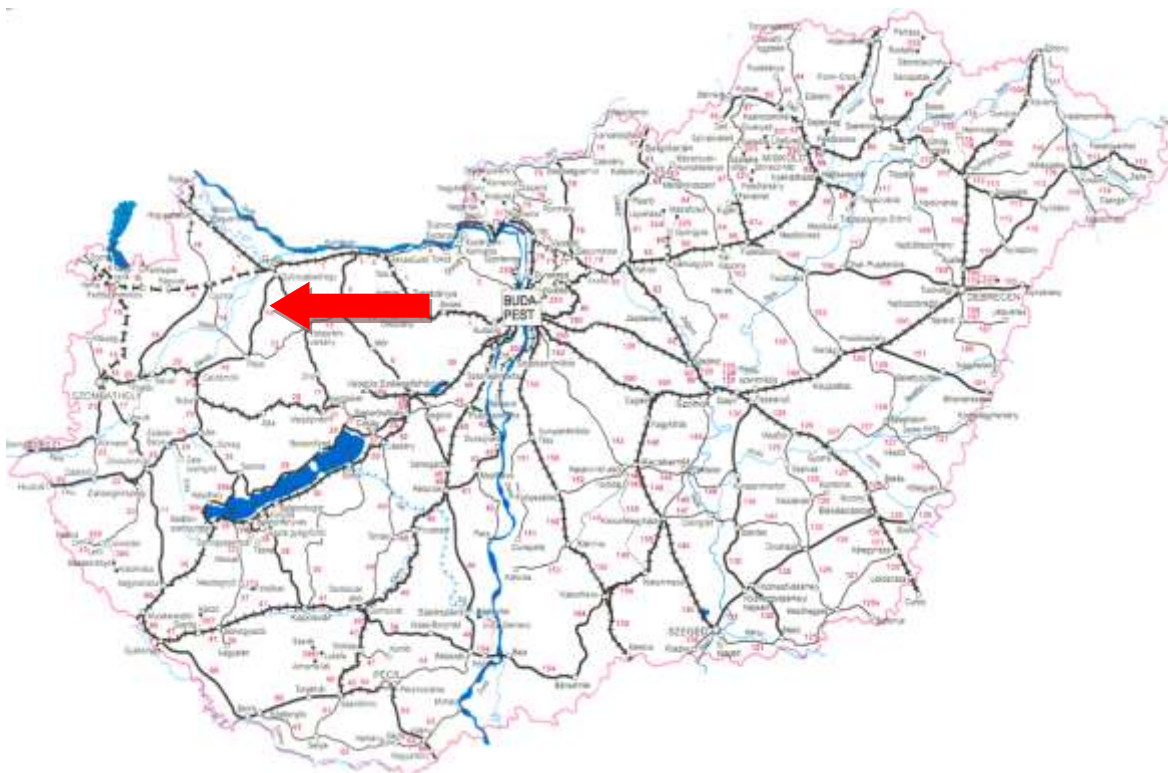
MEGHATÁROZÁSOK ÉS RÖVIDÍTÉSEK

KBSZ	Közlekedésbiztonsági Szervezet
Kbvt.	A légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény
MÁV Zrt.	Magyar Államvasutak Zártkörűen Működő Részvénytársaság
mh.	megállóhely
psz.	pályaszám
Vb	Vizsgálóbizottság

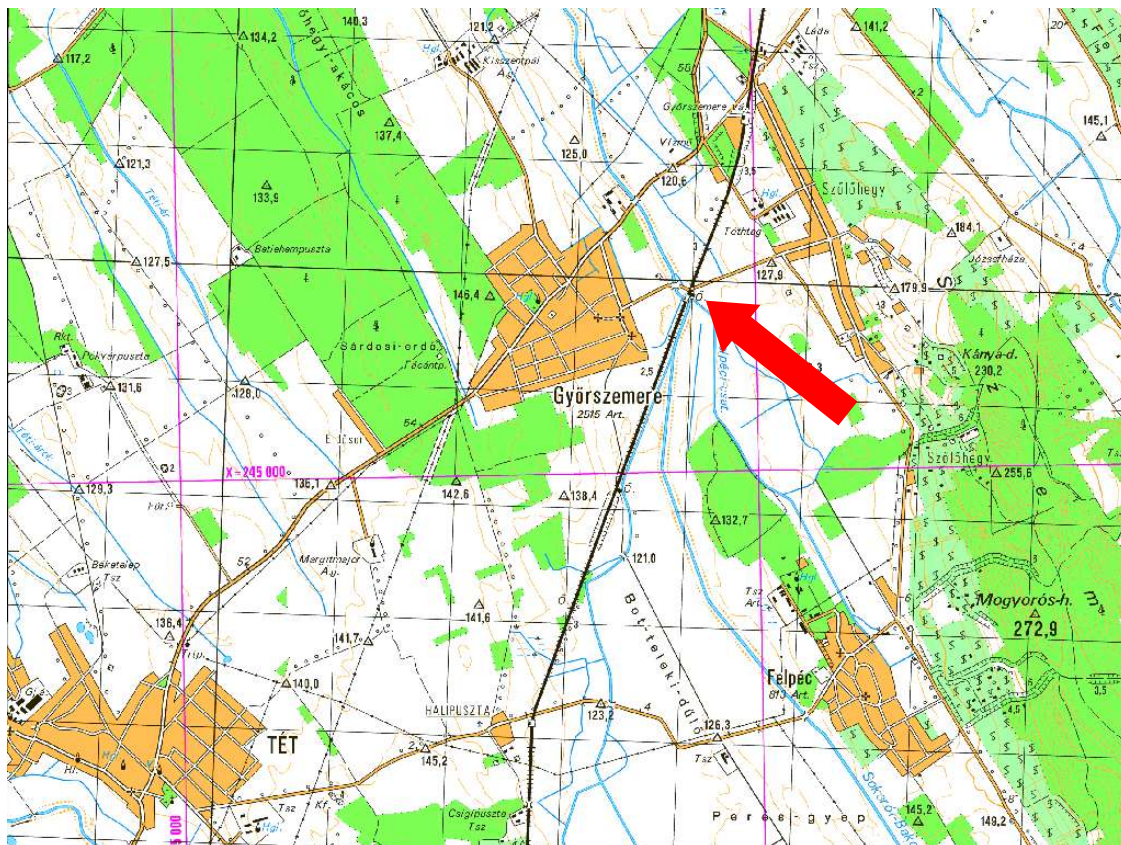
AZ ESET ÖSSZEFOGLALÁSA

Az eset kategóriája	vasúti baleset (jelentős)
Az eset jellege	baleset vasúti átjáróban
Az eset időpontja	2012. május 31. 9 óra 40 perc
Az eset helye	Győrszemere – Gyömöre-Tét, AS 175 útátjáró
Vasúti rendszer típusa	országos
Mozgás típusa	regionális személyszállító vonat
Az eset kapcsán elhunytak/ súlyosan sérültek száma	1/0
Pályahálózat működtető	MÁV Zrt.
Rongálódás mértéke	mozdony kis mértékben; vasúti infrastruktúra kis mértékben; gépkocsi javíthatatlan
Érintett vonat száma	42001
Üzembentartó	Metrans Zrt.
Nyilvántartó állam	Magyarország

Az eset helye

1. ábra: a baleset helye Magyarország területén

2. ábra: a baleset helye

Bejelentések, értesítések

A KBSZ ügyeletére az esetet 2012. május 31-én 10 óra 04 perckor (a bekövetkezés után 24 perccel) jelentette a MÁV Zrt. hálózati főüzemirányítója.

Vizsgálóbizottság

A KBSZ főigazgatója a vasúti közlekedési baleset vizsgálatára 2012. május 31-én az alábbi Vizsgálóbizottságot jelölte ki:

vezetője	Chikán Gábor	balesetvizsgáló
tagja	Rózsa János	balesetvizsgáló
	Sárközi Szilárd	meteorológus szakreferens

Az eseményvizsgálat áttekintése

A Vb 2012. május 31-én helyszíni szemlét tartott. A vizsgálat során a Vb

- az általa szükségesnek vélt dokumentumokat bekérte, azokat megkapta,
- a menetíró regisztrátumot kiértékelte.

Az eset rövid áttekintése

2012. május 31-én a Györszemere – Gyömöre állomásközben lévő AS 175 jelű, fénySOROMPÓVAL biztosított útátjáróban tehervonat gépkocsival ütközött. A gépkocsi vezetője a helyszínen életét vesztette.

A Vb megállapította, hogy az útátjáró kialakítása alkalmas a biztonságos közlekedésre, a fénySOROMPÓ jól működött. A gépkocsi vezetője nem vette figyelembe a fénySOROMPÓ jelzését.

1 TÉNYBELI INFORMÁCIÓK

1.1 Az esemény lefolyása

2012. május 31-én 9 óra 33 perckor a Soroksárról Hódosra tartó 42001-2 sz. tehervonat a Győrszemere – Gyömöre állomásköz 175+95 szelvényében lévő, az AS 175 jelű, fénySOROMPÓVAL biztosított útátjáróban gépkocsival ütközött. A gépkocsi vezetője a helyszínen életét veszítette.

1.2 Személyi sérülés

Sérülések	Személyzet	Utások	Útátjáró használók	Egyéb
Halálos	-	-	1	-
Súlyos	-	-	-	-
Könnyű	-	-	-	-

1.3 Vasúti járművek sérülése

A vonatot továbbító 761 002-5 psz. mozdony pályakotrója elgörcbült és az egyik feljárólépcső letört.

1.4 Infrastruktúrában keletkezett kár

Győrszemere állomás előjelzője megsérült, a bejárat jelzőre figyelmeztető jel és az előjelzőre figyelmeztető táblák és útátjárójelző kidőltek.

1.5 Egyéb kár

A gépkocsi javíthatatlan lett.

Az esemény miatt a 9227, 9207, 9232, 9302 számú vonatok utasait vonatpótló autóbusszal szállították a két állomás között. Az esemény következtében 4 személyszállító vonat összesen 97, 1 tehervonat 171 perces késéssel közlekedett.

1.6 Az érintett személyek adatai

A vonat mozdonyvezetője

Kora	34 év
Neme	férfi
Mozdonyvezetői vizsgát tett	2003-ban
Orvosi alkalmassági érvényessége	2012. júliusig
Vonalismeret	érvényes
Típusismeret	érvényes

1.7 A vonat jellemzői

Vonatszám	42001
Vonat neve	tehervonat
Mozdony pályaszáma	9254 2761 002-5
Üzembentartó	METRANS Kft.

Vonathossz	522 m
Elegytömeg	1245 t
Előírt fékszázalék	88%
Tényleges fékszázalék	99%

1.8 Az infrastruktúra leírása

1.8.1 Vasúti pálya

A baleset helyszínén a vasúti pálya egyenes. A vágány 54 kg/fm sínekből áll zúzottkő ágyazatban fekvő betonraljakon. A pályasebesség 100 km/h, az érintett szakaszon sebességkorlátozás nincs.

A vasúti pálya szerkezete a balesetben nem játszott szerepet, részletesebb leírása nem szükséges.

1.8.2 Út

Az útátjárón a Győrszemere-Kajárpéc összekötő út vezet keresztül.

Az út vonalvezetése a gépkocsi érkezési irányából egyenes, a keresztezés a vasúti pályával 45 fokot zár be. A rajta megengedett sebesség 50 km/h. Burkolata elhasználódott aszfalt, a vasúti átjáró Bodan elemes (beton).

A csökkentett rálátási háromszögek mind a négy esetben szabadok.

3. ábra: az út és a jelzések a gépkocsi érkezési irányából

Az úton mindkét irányból ki vannak tűzve a vasúti átjáróval összefüggő táblák:

- vasúti átjáró kezdete,
- vasúti átjáróra figyelmeztető 1-3 sávós táblák,
- sorompó nélküli vasúti átjáró fényorompó jelével kiegészítve.

Ezekon túlmenően az út vonalvezetéséből adódó veszélyes útkanyarulatokra figyelmeztető táblák, össztömeg-korlátozás.

1.8.3 Biztosítóberendezés

Az útátjáró fénySOROMPÓVAL biztosított. Visszajelentésének és szükség esetén kézi kezelésének helye Győrszemere állomás. A sorompónál kézi beavatkozásra legutóbb az esemény előtt 10 nappal került sor, egy tehervonat forgalmi okból történt túltartózkodása miatt.

Zavar állapot az esemény idején sem volt.

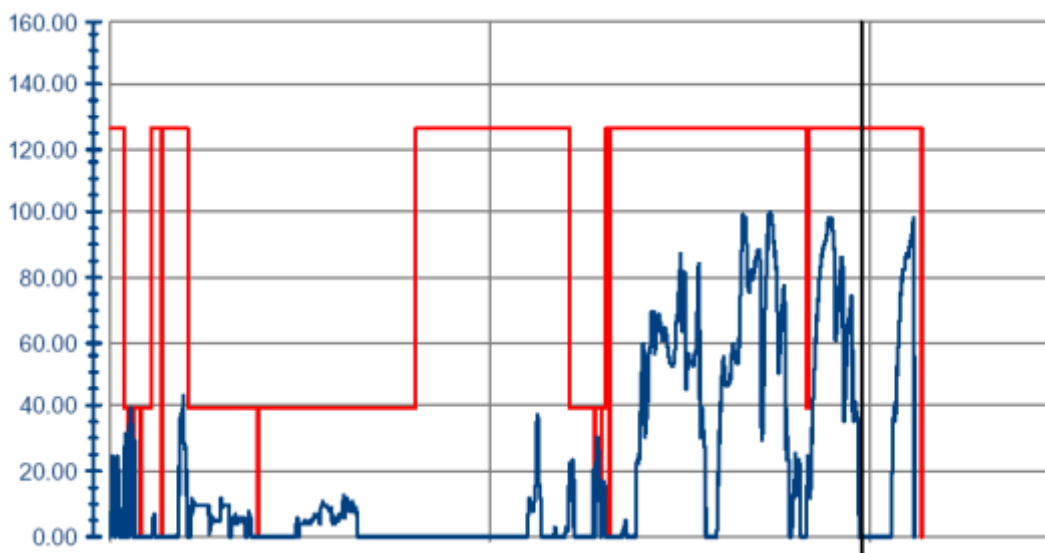
Az útátjárójelzők az útátjárótól 500 m távolságban voltak kitérve, de a Gyömöre felőli jelző a baleset következtében kidőlt.

1.9 Állomási adatok

Az állomások kialakítása az eseményben nem játszott szerepet. Győrszemere állomás az előjelzőjének megrongálódása okán érintett.

1.10 Vasúti járművek adatrögzítői

A mozdonyon Mirel VZ1 adatrögzítő van. A baleset előtti mozgás regisztrátumának időarányos képét a 4. ábra mutatja.

4. ábra: a mozdony menetiró regisztrátuma

1.11 Kommunikációs eszközök

A kommunikációs berendezések az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.12 Meteorológiai adatok

A baleset napján a Nyugat-Dunántúlon kora reggel még voltak ködök, de délelőttre már azok is feloszlottak; így a baleset idején a térségben már tiszta, eseménymentes időjárás volt: napos, 20°C-os léghőmérséklettel, mérsékelt légmozgással.

A Nap a helyszínen a kérdéses időpontban 108°-ról (a gépkocsi számára lényegében hátulról), és 45° magasról sütött.

1.13 A túlélés lehetősége

A balesetben elhunyt személy sérülése olyan mértékű volt, hogy életét azonnali orvosi beavatkozással sem lehetett volna megmenteni.

1.14 Próbák és kísérletek

A Vb a vizsgálat során próbákat és kísérleteket nem folytatott.

1.15 Érintett szervezetek / a munkaszervezés jellemzése

Az érintett szervezetek, a munkaszervezés jellemzői az eset bekövetkezésére nem voltak hatással, ezért azok elemzése nem szükséges.

1.16 Szabályok és szabályzatok

1.16.1 Áthaladás vasúti átjárón

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESz) 19.§ meghatározza, hogy a vasúti átjáró biztosító berendezések milyen jelzéseket adhatnak, azoknak mi a jelentésük. A 39.§ rögzíti a vasúti átjárón való áthaladás szabályait, így azt is, hogy az átjárót megközelíteni csak fokozott óvatossággal szabad.

19. § (1) A vasúti átjáró biztosítására szolgáló jelzőberendezések: a fénySOROMPÓ, a félsOROMPÓ és a teljes sorompó.

(2) A fénySOROMPÓ a vasúti jármű közeledését és áthaladását két egymás mellett levő, felváltva villogó piros fényvel jelzi; egyébként a készülék villogó fehér fényt ad.

[...]

(6) A továbbhaladás tilalmát jelzi, ha

a) az - egyedül vagy félsOROMPÓVAL együtt alkalmazott - fénySOROMPÓ villogó piros fényjelzést ad;

[...]

(7) Az (1) bekezdésben említett berendezések üzemzavarát jelzi, ha

a) a fénySOROMPÓN sem a piros, sem a fehér fény nem világít;

[...]

39. § (1) A vasúti átjárót megközelíteni csak fokozott óvatossággal szabad. A vasúti átjáró megközelítésekor, illetve a vasúti átjárón történő áthaladás során eleget kell tenni a vasúti átjáró biztosítására szolgáló közúti jelzéseknek.

[...]

(3) A vasúti átjáró előtt a 98., 99., 99/a. vagy 99/b. ábra szerinti jelzésnél, vagy a megállás helyét jelző útburkolati jel előtt meg kell állni, ha

a) bármely irányból vasúti jármű közeledik,

b) a teljes sorompó vagy a félsOROMPÓ sorompó rúdja nem teljesen nyitott helyzetben áll vagy mozog,

c) a teljes sorompót kiegészítő fényjelző berendezés, illetőleg a fénySOROMPÓ vagy félsOROMPÓVAL kiegészített fénySOROMPÓ villogó piros jelzést ad,

d) a teljes sorompót kiegészítő berendezés hangjelzést ad,

e) fénySOROMPÓ vagy félsOROMPÓVAL kiegészített fénySOROMPÓ villogó fehér jelzést nem ad,

f) vasúti jelzőőr „Megállj” jelzést ad,

g) a (2) bekezdésben meghatározott folyamatos áthaladásra nincs lehetőség,

h) ott „Állj! Elsőbbségadás kötelező” jelzőtábla van.

[...]

1.17 Kiegészítő adatok

A mozdonyvezető – elmondása szerint – észlelte a vasúti átjáró közelében a közúti járművet, de konkrétan az ütközést nem látta. („...egy csattanást hallottam a mozdony eleje felől. Egyből kézzel gyorsfékeztem, felálltam, hogy megnézzem, hogy minek ütköztem neki. Láttam, hogy egy kocsit tolok magam előtt.”)

A balesetnek volt egy – rendőrség által meghallgatott – szemtanúja, aki gépkocsijával az útátjáró túloldalán állt. Elmondása szerint a fényesorompó pirosan villogott, és látta a közeledő vonatot is. A balesetet szenvedett gépkocsit az út magassági vonalvezetése miatt nem láthatta (az útátjáró bukkanón van), de valószínűsíti, hogy megállás nélkül hajtott az átjáróba.

1.18 Korábbi hasonló esemény

A KBSZ rendszeresen vizsgál hasonló eseményeket, melyek nem függenek össze közvetlenül a jelen balesettel, azonban jól szemléltetik a hasonló események gyakoriságát, és súlyos következményeit.

2 ELEMZÉS

2.1 A vonat haladása

A mozdony menetíró regisztrátuma alapján (lásd 1.10) a vonat indulás után nem egészen 100 km/h sebességre gyorsított, majd vészfékezéssel állt meg. A vonat a pályára engedélyezett 100 km/h sebességet nem lépte túl.

2.2 A gépkocsi haladása

A szemtanú elmondása szerint a fénySOROMPÓ jól működött, villogó piros fényt mutatott, ami összhangban van azzal is, hogy az esemény időpontjában a biztosítóberendezés nem volt zavar állapotban.

A balesetet szenvedett gépkocsi egyenes úton, a fénySOROMPÓ és jelzésének, továbbá a közeledő vonat jó láthatósága mellett, nagy valószínűséggel megállás nélkül hajtott a vasúti átjáróba. Az útburkolat elhasználódottsága még nem volt olyan mértékű, hogy elvonja a járművezető figyelmét.

A gépkocsi vezetője ezek alapján úgy közlekedett, hogy nem vette figyelembe a vasúti átjáróra vonatkozó közúti jelzéseket.

2.3 A láthatósági viszonyok

A fénySOROMPÓ fényjelző készüléke messziről jól látható, jelzésének megfelelően közlekedve a baleset elkerülhető. A fénySOROMPÓ esetleges meghibásodásakor a csökkentett rálátási háromszögek lehetővé teszik a vonat megfigyelhetőségét is.

A baleset idején a nap a gépkocsi haladási irányát tekintve balról, enyhén hátulról sütött, így az sem okozhatott a gépkocsivezetőnek elvakítást.

2.4 Jelzők, táblák

A kitűzött jelzőtáblák megfelelnek az előírásoknak.

3 KÖVETKEZTETÉSEK

3.1 Az eset bekövetkezésével közvetlen összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások

A baleset bekövetkezését a Vb a gépkocsi vezetőjével kapcsolatban felmerült emberi tényezőre vezeti vissza.

3.2 Az eset bekövetkezésével közvetetten összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások

A Vb ilyen megállapítást nem tesz.

3.3 Az eset bekövetkezésével összefüggésbe nem hozható, kockázatonövelő tényezők

A Vb ilyen megállapítást nem tesz.

4 BIZTONSÁGI AJÁNLÁS

A vonatkozó szabályok betartásával az ilyen esetek elkerülhetők, az útátjáró kialakítása megfelel az előírtnak, biztonsági ajánlás kiadására nincs szükség.

Budapest, 2013. április „ „

Chikán Gábor
Vb vezetője

Rózsa János
Vb tagja

Sárközi Szilárd
Vb tagja